

KSK-notat nr.: 10/2014 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Nord-Norsk Småkraft AS/ Hoffmannselva kraftverk		
Fylke/kommune:	Nordland/Hamarøy		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Brit T. Haugen	Sign.:	
Dato:	26 FEB 2014		
Vår ref.:	NVE 201202715-39		

:

Søknad om tillatelse til bygging av Hoffmannselva kraftverk i Hamarøy kommune i Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	15
NVEs konklusjon.....	21

Sammendrag

Nord-Norsk Småkraft AS ønsker å nytte et fall på 25 meter med inntak på kote 72 og kraftstasjon på kote 47 i Hoffmannselva. I tillegg ønsker de å regulere Fjerdevatnet 1 m mellom kote 71,5 og 72,5. Fra inntaket skal vannet føres i tunnel over en strekning på 490 m ned til kraftstasjonen som skal ligge i dagen på østsida av elva. Hoffmannselva kraftstasjon er planlagt med en effekt på 3,2 MW og vil produsere 16,8 GWh i et middels år.

Hamarøy kommune var i utgangspunktet negative til en utbygging av kraftverket, men har etter befragingen endret sitt vedtak til å være for en utbygging under forutsetning av nødvendige avbøtende tiltak og at det blir stilt økonomisk kompensasjon fra søker. Fylkesmannen i Nordland fraråder en utbygging og Nordland fylkeskommune fremmer innsigelse til prosjektet. Reindriftsforvaltningen i Nordland fremmer også innsigelse til en utbygging. Staten vegvesen påpeker at det må søkes om avkjøringstillatelse fra E6. Salten friluftsråd mener at kartleggingen i Hoffmannselva er mangelfull. Både FNF Nordland og Sagavatnan Grunneierlag peker på flere negative konsekvenser, særlig knyttet til fisk. Tangen produkter er også imot en utbygging av Hoffmannselva kraftverk på grunn av negative forhold knyttet til fisk. Hamarøy Krigsmuseum, Sagvassdalens venner og Markus Kråkmo er alle imot en utbygging.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 16,8 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er noe mer enn vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig

bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,4 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, en bedre utnyttelse av et regulert vassdrag og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

En bygging av Hoffmannselva kraftverk vil ha negative konsekvenser for regionalt verdifulle krigsminner og for gyte- og oppvekstområder for laks, sjøørret og ørret. Det er likevel hensynet til reindrift og trekkleia som krysser elva ved det planlagte inntaket som har vært avgjørende for NVEs vedtak i denne saken. Området mellom de to vannene Fjerdevatnet og Sandnesvatnet, der prosjektet er planlagt, er så kort at det ikke finnes alternativ til å tilpasse Hoffmannselva kraftverk for å bøte tilstrekkelig på disse ulempene. NVE mener derfor at en utbygging av Hoffmannselva kraftverk vil ha uakseptable negative konsekvenser for reindrift på grunn av stenging av trekklei.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Hoffmannselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Nord-Norsk Småkraft AS, datert 18.02.2013:

«Søknad om konsesjon for bygging av Hoffmannselva kraftverk

Nord-Norsk Småkraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Hoffmannselva i Hamarøy kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- bygging av Hoffmannselva kraftverk
- å regulere Fjerdevatnet mellom LRV på kote 71,5 og HRV på kote 72,5

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Hoffmannselva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.»

Hoffmannselva kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	176,9
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	354,2
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	63,5
Middelvannføring	l/s	1010
Alminnelig lavvannføring	l/s	1610
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	910
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	10
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	72
Avløp	moh.	47
Lengde på berørt elvestrekning	m	520
Brutto fallhøyde	m	25
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,054
Slukeevne, maks	l/s	1690
Minste driftsvannføring	l/s	1700
Tilløpsrør, diameter	m ²	17
Tunnel, tverrsnitt	m ²	17
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	490
Installert effekt, maks	MW	3,15
Brukstid	timer	5300
MAGASIN		
Magasinvolum	mill. m ³	2,1
HRV	moh.	72,5
LRV	moh.	71,5
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	11,7
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	5,1
Produksjon, årlig middel	GWh	16,8

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	50,1
Utbyggingspris	kr/kWh	3,0

Hoffmannselva kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	3,7
Spenning	kV	6,0

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	3,7
Omsetning	kV/kV	6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	1200
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Nord-Norsk Småkraft er eid av Miljøkraft Nordland AS, Rødøy-Lurøy Kraftverk AS, SKS Produksjon AS, Nord-Salten Kraft AS og Ballangen Energi AS, som alle eier 20 % hver. Selskapet har som mål å bygge ut småkraft med en samlet årlig produksjon på 300 GWh innen en periode på 10 år.

Beskrivelse av området

Prosjektområdet ligger mellom Fjerdevatnet og Sandnesvatnet i Hamarøy kommune. Elvstrekningen mellom de to vannene er på om lag 600 m. Rett øst for Hoffmannselva går E6. En 66 kV høyspentledning krysser Hoffmannselva rett nedstrøms brua over elva. Fra E6 går det en skogsvei mot brua. Det fins også spor etter en gammel vei langs østre side av Hoffmannselva mot Sandnesvatnet. Veien går ned til et nedlagt og fraflyttet bruk, Hoffmandselv. Inntaket er lokalisert ved utløpet av Fjerdevatnet og kraftstasjonsområdet ligger 125 meter fra utløpet av Hoffmannselva i Sandnesvatnet.

Teknisk plan*Reguleringer*

Det er søkt om at Fjerdevatnet reguleres innenfor normal vannstandsvariasjon mellom LRV på kote 71,5 og på HRV på kote 72,5. Vannstanden skal holdes på normalvannstand og kjøres på tilsig. Slik NVE vurderer denne søknaden skal ikke Fjerdevatnet reguleres for omfordeling av vann mellom sesonger. Vi har derfor ikke vurdert tiltaket etter vassdragsreguleringslovens bestemmelser.

Inntak

Det er planlagt å bygge en 45 m lang betongdam ved utløpet av Fjerdevatnet rett oppstrøms kote 70. Dammen bygges som en gravitasjonsdam eller en platedam. Anslagsvis blir dammen 2 m høy i vestre og midtre del av elveløpet og opptil 3 m mot østsida. Det vil bli overløp over damkrona og overløpet utformes slik at de naturlige flommene ikke økes. Minstevannføring vil bli tappet gjennom et rør i dammen. En sjakt forbinder inntaket med tilløpstunnelen. Inntaket vil bli utstyrt med inntaksrist og stengeanordning.

Rørgate

Vannveien skal gå i tunnel og blir om lag 490 m lang. Det siste stykket mot kraftstasjonen vil vannveien gå med rør i tunnel og rør i grøft. Det legges to parallelle rørgater fra betongproppen fram til kraftstasjonen. Planlagt tunneltverrsnitt er 17 m² og planlagt rørdiameter er 2000 mm.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen blir liggende i dagen på kote 47. Stasjonen blir liggende på innsida av en sving i elva ca. 125 m oppstrøms Hoffmannselvas utløp i Sandnesvatnet. Stasjonen plasseres på østsiden av elva. Kraftstasjonen er planlagt med 220 m² grunnflate og tilpasses eksisterende terreng.

Nettilknytning

Det er planlagt en 1200 meter lang jordkabel for tilknytning ved Falkelv transformatorstasjon.

Veier

Eksisterende skogsvei/grusvei fra E6 og fram til planlagt inntak skal rustes opp over en strekning på 800 m. Fra inntaket og ned til kraftstasjonen skal det bygges ny permanent vei der stien går i dag. Denne strekningen er på 500 m.

Massetak og deponi

Overskytende masse fra tunneldrivingen vil bli brukt til veibygging. Resterende masser vil bli deponert i en tipp sør for inntaket.

Arealbruk

En oversikt over estimert arealbruk ved bygging av Hoffmannselva kraftstasjon.

Inngrep	Midlertidig (daa)	Permanent (daa)	Merknader
Reguleringsmagasin	16	16	
Inntaksområde	2	2	
Rørgate	1,5	0	
Riggområde	2	0	
Permanent vei	6	6	1200 m vei til inntaket
Kraftstasjonsområde	0,5	0,5	Kraftstasjon på 220 m ²
Massedeponi	3,8	3,8	Deponi sør for inntaket.
Nettilknytning	0	0	Jordkabel i vei.
Totalt			

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Prosjektområdet er definert som LNF-område i kommunens arealplan.

Samlet plan (SP)

Et kraftverk med plassering på vestsiden av elven og med utløp rett ut i Sandnesvatnet har vært behandlet i samla plan og ble plassert i kategori I, gruppe 2. Hoffmannselva kraftverk slik det er omsøkt er under 50 GWh og kan dermed konsesjonssøkes. Det er heller ikke i konflikt med eksisterende SP-prosjekt siden det bare er mindre tekniske endringer.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil ikke føre til bortfall av INON.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget inngår ikke i Nasjonale laksevassdrag.

Eventuelle fylkesvise eller kommunale planer for småkraftverk

Utbygging av Sagavatn-vassdraget berører følgende tema i regional plan for små vannkraftverk i Nordland:

- Middels verdi for anadrom fisk
- Liten verdi for biologisk mangfold
- Stor verdi for reindrift (trekklei)
- Fjordlandskap i Nord-Salten av stor verdi.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 20.06.13 sammen med representanter for søkeren, Hamarøy kommune, Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Reindriftsforvaltningen i Nordland, FNF, Hamarøy Krigsminnemuseum, og representanter for private interesser. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av saksbehandler. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Hamarøy kommune har flere uttalelser i forbindelse med søknaden om søknaden til bygging av Hoffmannselva kraftverk.

I sitt vedtak fra 18.10.13 uttaler de følgende:

«Kraftverket i Hoffmannselva er planlagt å ha en installert effekt på 3,2 MW og planlagt produksjon på 16,8 GWh.

Ifølge retningslinjene gitt i kommuneplanens arealdel for Hamarøy 2009 - 2018, pkt 7.5, skal utbygging av småkraftverk ikke tillates der det "foreligger overvekt av motstridende interesser, herunder bla. fiske, biologisk mangfold og friluftsliv. Formannskapet i Hamarøy har på nytt vurdert de negative og positive konsekvensene vedrørende småkraftutbygging i Hoffmannselva. Ut fra høringer og beskrivelser i konsesjonssøknaden registrerer formannskapet at det er mange ulike interesser. Området har en stor kulturhistorisk verdi og er attraktivt for friluftsliv. De inngrep en utbygging vil medføre vil delvis forringe eksisterende kvaliteter. Samtidig vil en skånsom utbygging, med avbøtende tiltak, kunne gjøre området enda mer attraktivt i en kulturhistorisk sammenheng og som utgangspunkt for friluftsliv og rekreasjon. Formannskapet registrerer at de omsøkte reguleringer ikke vil gi nevneverdige endringer nedstrøms, men holde seg innenfor vassdragets naturlige variasjoner. Det er viktig å være oppmerksom på at allerede dagens vannføring er vesentlig endret utover naturlig nivå, da nedbørsfeltet omkring Rekvatn og Lille Rekvatn overført via Rekvatn kraftstasjon er regulert til Fjerdevatnet (Kråkmovatnet). Tidligere gikk avrenning fra Rekvatn og Lille Rekvatn direkte til Sandnesvatnet gjennom elveleiet i Falkelv. Forutsatt at vannstanden i Fjerdevatnet ikke går ut over naturlig høyvannstand i vatnet, at kraftstasjonen legges ovenfor naturlig gyteplass for storørret i Hoffmannselva, at det oppnås enighet mellom kommunen og utbygger mht avbøtende tiltak og økonomisk kompensasjon, vil Hamarøy kommune, ut fra en helhetlig vurdering, finne det tilrådelig å tillate bygging av småkraftverk som omsøkt i Hoffmannselva.»

Den 04.09.13 ble følgende vedtak gjort:

«Ifølge retningslinjene gitt i kommuneplanens arealdel for Hamarøy 2009-2018, pkt 7.5., skal utbygging av småkraftverk ikke tillates der det "foreligger overvekt av motstridende interesser, herunder bl.a. fiske, biologisk mangfold og friluftsliv." Med bakgrunn i tiltakets negative konsekvenser for friluftsliv, kultur og krigsminner, samt fiskebestand, er Hamarøy kommune kritisk til en utbygging av Hoffmannselva småkraftverk.

Dersom det skulle bli aktuelt å tillate utbygging, vil Hamarøy kommune kreve følgende avbøtende tiltak:

- Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.*
- Utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur skal planlegges og gjennomføres med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning: Kraftverket skal oppføres i en arkitektur som er estetisk tilpasset kulturminnene. Den gamle atkomstveien ned til gården må bevares.*
- Det avsettes et engangsbeløp på kr 2 000 000, og deretter et årlig beløp på kr 250 000 av driftsmidler til Sagvassdalen kulturminnefond (bevaring av Hoffmannselv gård og krigsminner i Sagvassdalen). Beløpet reguleres etter konsumprisindeks.*
- Hamarøy kommune vil komme tilbake til utforming/ plassering av kraftstasjon og dam, samt tilhørende infrastruktur når dette skal planlegges og det forventes en gjennomføring med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning: Kraftverket skal*

oppføres i en arkitektur som er estetisk tilpasset kulturminnene. Den gamle adkomstveien til gården må bevares.»

Fylkesmannen i Nordland konkluderer i sin uttalelse fra 09.04.13 med følgende:

«Vi vil videre fraråde utbygging av Hoffmannselva kraftverk. NVE bør foreta en grundig vurdering av den samlede belastning på vassdraget, og om omsøkte utbygging kan medføre at vassdragets tåleevne overskrides og at en av fylkets få bestander av virkelig stor ørret kan bli desimert/utryddet.»

Nordland fylkeskommune uttaler dette i sitt vedtak gjort den 14.05.13:

1. *«Fylkesrådet i Nordland fremmer innsigelse til planene for Hoffmannselva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jfr reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.*
2. *Fylkesrådet vil vurdere å trekke innsigelsen dersom tiltaket tilpasses slik at det ikke er til permanent hinder for viktig flyttelei for reindrift.*
3. *Dersom det likevel blir gitt tillatelse til omsøkt tiltak, ber fylkesrådet om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8-12, og med vannforskriftens § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:*
 - a) *Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftnæringen.*
 - b) *Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.*
 - c) *Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter ikke blir skadelidende av tiltaket.*
 - d) *Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.*
 - e) *Utformingen av tiltaket skal skje i samarbeid med Nordland fylkeskommune som regional kulturminnemyndighet for å minimere skadevirkningene på et verneverdig krigsminnemiljø.*
 - f) *Det bes om at konsesjonsvedtak ikke fattes før undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 er oppfylt. Dette vil skje innen utgang av juni 2013.*
 - g) *Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.»*

Direktoratet for Mineralforvaltning uttaler i brev datert den 11.04.13 at de ikke har noen innvendinger til utbyggingsplanene.

Statens vegvesen har følgende kommentar den 11.04.13:

«Hoffmannselva kraftverk planlegges for å utnytte vannfallet mellom Fjerdevatnet og Sandnesvatnet vest for Falkelv. Alle tiltak planlegges vest for og nedstrøms E6. I tillegg skal Fjerdevatnet reguleres innenfor sin naturlige vannstandsvariasjon. Anlegget vil ikke berøre E6

direkte, men det planlegges utvidet bruk av avkjørsel fra E6. Det må derfor søkes Statens vegvesen om avkjørselstillatelse fra E6 etter vegloven før tiltaket kan igangsettes.»

Reindriftsforvaltningen i Nordland vedtok følgende den 15.05.13:

«Med hjemmel i Lov om vassdrag og grunnvann § 24 og Plan- og bygningsloven § 5-4 fremmer Områdestyret i Nordland innsigelse til Hoffmannselva kraftverk. Begrunnelse er at tiltaket ikke er tilstrekkelig utredet når det gjelder konsekvenser og samlet belastning for reindriften. Videre vil tiltaket medføre stenging av flyttelei i anleggsfasen, og permanent forringelse/mulig stenging av flyttelei også i driftsfasen.»

Sametinget gir følgende uttalelse den 17.04.13:

«Sametinget er kjent med at det kan være samiske kulturminner i det aktuelle området som ikke er registrert. Vi må derfor foreta en befaring før endelig uttalelse kan gis. Befaringa må gjennomføres når det er snø- og frostfritt og vil bli utført i løpet av feltsesongen 2013. Det aktuelle tiltaket er å anse som et større offentlig tiltak som i henhold til Lov 9. juni 1978 nr.50 om kulturminner(kml.)§§9 og 10 utløser undersøkelses plikt og påfører tiltakshaver utgiftene ved kulturminneforvaltningens befaring. Sametingets timepris for befaring er på kr.620,-. Det beregnes timer for reisetid, tid i felt og for- og etterarbeid. I denne saken beregner vi å bruke 15 timer. Den totale prisen for befaringa blir da kr. 9300,-. Det understrekes at dette er et overslag og at den endelige prisen vil kunne fravike noe fra dette.

Sametinget gjør oppmerksom på at en befaring med påfølgende uttalelse ikke kan foretas før vi har mottatt en skriftlig aksept av vårt budsjett overslag fra tiltakshaver. Vedlagt brev til tiltakshaver Nord-Norsk Småkraft følger betalingsaksept som bes returnert i underskrevet stand.

Tiltaket kan ikke iverksettes før vår endelige uttalelse foreligger.»

FNF (Forum for natur og friluftsliv, Nordland) oppsummerer med følgende i brev fra 26.04.13:

«Redusert vannføring mellom inntak og utløpet fra kraftstasjonen vil medføre en relativt stor reduksjon i ørretens og evt. laksens gyte- og oppvekstområder i nedre del av Hoffmannselva. En regulering, til tross for foreslåtte avbøtende tiltak, vil kunne ha negative konsekvenser for Storlom, som er en fugleart som er svært utsatt for vannstandsreguleringer. Området er et viktig friluftslivsområde og særlig fisk og fiskeinteresser må ivaretas for friluftsliv og sportsfiske. [...]»

Etter befaring har FNF sendt inn følgende tilleggskommentar:

«Under befaringen lå det ett par storlom på Fjerdevannet som etter alt og dømme hekker på holmene der. Omsøkt regulering med en meter er på grensen til hva storlom kan tolerere for å oppnå vellykket hekking. Vannstandsreguleringer er vel kjent som en av hovedårsakene til mislykket hekking. Det pekes på restriksjoner i reguleringen og begrense den til 30 cm under HRV i perioden 15. mai til 1. juli. Et alternativ uten regulering av Fjerdevatnet vil redusere produksjonen relativt lite, ca 0,2 GWh.

Det er av FNF Nordlands interesse at gyte- og oppvekstområder for anadrom laksefisk og ørret og røye ikke forringes eller at eventuelle avbøtende tiltak kan forsikre det ikke forekommer. Som det kom frem i miljørapporten finnes laks, sjørøret og sjørøye i Sagelvvassdraget, men bestandstilstandene er klassifisert som "ikke selvreproduserende bestander" per 2012. I elva er også et vandringshinder litt mer enn 200 m oppstrøms den planlagte kraftstasjonen. Men mulige gyteområder for anadrom fisk ble observert ved den planlagte kraftstasjonen, og ca 100 m

oppstrøms kraftstasjonen. Det omsøkte tiltaket vil derfor påvirke området oppstrøms kraftstasjonene.

Under befaringen kom det også frem lokalkunnskap om at det fiskes helt opp til den første fossen. Det omsøkte tiltaket vil av den grunn kunne ha negative effekter på elva som fiskeplass og opplevelsesverdi, forutsatt at eventuelle avbøtende tiltak ikke vil være tilstrekkelig for å ivareta disse verdiene.»

Salten Friluftsråd kom med følgende innspill 09.04.13:

«For opplysninger ang. friluftslivsinteresser vises til gjennomført kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder i Hamarøy kommune. Se:

http://webhotel2.gisline.no/GISLINEWebInnsyn_Salten/Map.aspx?&mapTheme=friluft .

Kartleggingen og verdisettingen er gjennomført i et samarbeid mellom Hamarøy kommune og Salten Friluftsråd.

Merk: for område som angår Hoffmannselva kraftverk har vi en mistanke om at kartleggingen er mangelfull.»

Tangen produkter v/Stig Tangen kommer med følgende høringsuttalelse, som i utgangspunktet ble sendt til Hamarøy kommune, 10.04.13:

« Konklusjon/vurderinger

En utbygging av et kraftverk i Hoffmannselv kan ha mange negative faktorer for fiskebestandene i de tre nederste vatna. Det er svært avhengig av hvordan vassføringa blir i både Hoffmannselva, Strindstraumen og Nerstraumen og hva vannstanden blir i vatna. Det er ikke minst viktig, siden et kraftverk fører til redusert utslipp av vatn, å fastsette når det kan slippes mye vatn.

Ørret

I Sandnesvatnet vil gytemulighetene for ørret bli veldig forringet da Hoffmannselva er den aller viktigste gyteelva. Mest sannsynlig vil dette føre til at den naturlige storørrestammen blir helt ødelagt. Også som oppvekstelv vil nedre del av Hoffmannselva bli dårlig.

Også for Strindvatnet vil redusert vassføring i Hoffmannselva få konsekvenser i og med at stor ørret går opp fra Strindvatnet og til Hoffmannselva for å gyte.

Liten vassføring i Strindstraumen vil redusere muligheten for stor ørret å passere på vei til Hoffmannselva.

Som oppvekstområde kan Strindstraumen få dårligere forhold ved lav vannstand, og dette vil også føre til økt tempo i tilgroinga på bunnen i straumen.

Lav vannstand i vatna kan gjøre småbekker og elver, ikke minst Strindelva uegnet som gytebekk. Det samme gjelder som oppvekstområder.

For Rotvatnet kan lavere vannstand, kombinert med liten vassføring i elvene, gjøre det vanskeligere for ørret å gå opp i elvene for å gyte. Det samme kan være tilfellet for 4. vatnet.

Laks

Laksen vil sannsynligvis bli helt borte i Sandnesvatnet og Strindvatnet ved liten vassføring i Hoffmannselva. Hoffmannselva vil bli uegnet som gyteelv, og i tillegg kan det bli vanskelig for stor fisk å forsere Strindstraumen.

Røyr

Enda lavere vannstand enn i dag vil få de konsekvensene at de grunne gyteområdene i Sandnesvatnet og de grunne partiene ovenfor og nedenfor Nerstraumen, vil etter få år bli helt borte som gyteområder. Dette fører til at røyra søker dypere for å gyte, og det vil kreve enda mer oppfølging, kartlegging og arbeid med kultiveringsfiske for å klare å beskatte røyra på gyteplassene, som er den mest effektive måten å tynne en røyrbestand.

Sannsynligvis vil gytetiden for røyr forskyves enda lenger ut på høsten, slik at ei beskatning av røyr fra fastboende og hyttefolk vil ikke skje; disse har tatt båtene på land for vinteren.

Vi vil få en uønsket vekst i røyrstammen.

Stingsild

Grumsete vatn vil gi enda bedre skjul for stingsild, og all erfaring fra andre vassdrag/reguleringer viser at dette gir enda bedre grobunn for vekst i stingsildbestanden. Varme vatn og justeringer i vannstand er også en stor fordel for stingsilda (i motsetning til ørret og røyr). »

Sagvatnan Grunneiarlag uttaler følgende i sin uttalelse fra 18.04.13:

«Sagvatnan Grunneiarlag dekker grunneiere rundt vassdraget i Sagvassdalen frå Sandnesvatnet og ned til om med sjøarealene ved straumen ved Tømmerneset. Sagvatnan grunneiarlag har i første rekke arbeidet med å bygge opp dette vassdraget til å bli et attraktivt vassdrag for innlandsfiske, og som sjørret- og laksevassdrag. Det er brukt betydelige ressurser og dugnad gjennom Sagvatnan grunneiarlag for å få vassdraget til å fremstå som attraktivt.

Med de negative konsekvenser en utbygging i Hoffmannselv vil medføre, spesielt med hensyn til Hoffmannselv som gyteplass for storørret, laks og sjørret, vil Sagvatnan Grunneiarlag gå i mot utbygging av Hoffmannselv. Vi støtter oss på uttalelse gitt fra Tangen Produkter med hensyn til fiskefaglig forhold.

En utbygging med de konsekvenser dette vil gi, vil også gi negative økonomiske konsekvenser for grunneierne langs vassdraget som man over tid har investert i. I dag er dette en del av et av de viktigste friluftsområdene i Nord-Salten, lokalt og regionalt, og Sagvatnan Grunneiarlag ber om å bli part i saken.»

Hamarøy Krigsminnemuseum uttaler i brev av 23.04.13:

«[...] Hamarøy Krigsminnemuseum har vurdert det slik at utbygging av Svartvasselva ikke kommer i sterk berøring av viktige krigsminner, mens utbygging i Tennvasselva og Hoffmannselv vil komme i direkte berøring av krigsminner.

Hamarøy Krigsminnemuseum vil derfor gå i mot en utbygging av Tennvasselva og Hoffmannselva ut fra en total vurdering av kulturminner i begge områdene. [...]»

Sagvassdalens venner konkluderer i sin uttale fra 22.04.13 med:

«Sagvassdalens Venner vil med dette sterkt fraråde at Nord-Norsk Småkraft AS gis konsesjon for bygging av Hoffmannselv Kraftverk.»

Markus Kråkmo uttaler i sin kommentar fra 18.04.13 følgende:

«I Hamarøys sørlige del av Sagvassdalen, har det over lang tid skjedd en gradvis rasering av natur og landskap og rekreasjonsområder. Siden utbyggingen av E6 etter Andre verdenskrig langs hele dalen, videre kraftutbyggingen fra 50-tallet og til dagens prosjekter og planer om ny

veitrasé og elvekraftverk, kan det synes som det er «fremskritt» og profitt hensyn som har styrt forvaltningen av området.

Jeg vil i dette brevet konsentrere meg om de virkningene utbyggingen av Hoffmannselev vil ha for fisk, dyreliv og brukere av området ved Fjerdevatnet. Undertegnede representerer grunneierne av Kråkmo-eiendommen, og er lokalkjent i området.

Fisk: Ved den allerede innvilgede konsesjon for kraftutbygging i Femtevasselve er viktige gyteområder for stor ørret ødelagt. I høringsuttalelse i forbindelse med Femtevasselve 13.10.2009 påpekte jeg at det var to gytemuligheter for storvokst fisk i Fjerdevatnet. Vannet har pr. dags dato en bestand av til dels storvokst ørret. Dette skyldes blant annet en storstilt kultivering av vannet på 1980-tallet. Denne stammens reproduksjonsmuligheter vil bortfalle ved bygging av en inntaktsdam/terskel i Hoffmannselv.

Søker kommenterer den rødlistede arten ål, som de mener ikke forekommer i vassdraget, og henviser til et kamera som skulle være plassert i laksetrapp lengre ned i vassdraget. Denne observasjonen er ikke i samsvar med det som observeres av undertegnede og lokalkjente. En grunn til dette kan være at plassering av kamera i laksetrapp ikke nødvendigvis vil gi et riktig bilde av oppgangen av ål, da arten som kjent ofte går utenom laksetrapp (på land!). Når ålen derimot skal ut av vassdraget, følger den ofte vannvei, og blir da offer for turbinene. Altså vil et kraftverk føre til at utvandrende ål drepes.

Fugl: Det hekker årlig storlom og nokså ofte smålom på holmene i Fjerdevatnet. Vi forutsetter at behandler av søknaden kjenner til konsekvensene for denne type fugler ved vannstandsreguleringer. Videre hekker det et stort antall andre ender og vadefugler, blant annet horndykker som tross allerede store inngrep fortsatt klamrer seg fast. Det kan også nevnes at fossekallen hekker i området og bruker elven til bla. næringssøk. Området rundt elvestrekningen er for øvrig et viktig hekke- og spillområde for skogsfugl. Hønehauken hekker årlig i øvre Sagvassdal.

Pattedyr: Oter nevnes i konsesjonssøknaden som en tidvis gjest i området. Også dette medfører feilaktighet, da den har tilhold i området gjennom hele året. Nyere forskning på oter viser at oterens territorier følger vassdrag og da gjerne i mange kilometer. Det er derfor stor grunn til å anta at nettopp det reviret som Hoffmannselv er en del av, vil rammes.

Vi vil til slutt minne om at FN har fastsatt et mål om å stanse tapet av biologisk mangfold (Johannesburg 2002). Dette målet ble vedtatt av den norske regjering og nedfelt i Soria – Moria-erklæringen.

Konsekvenser av en utbygging for grunneiere og brukere av området:

Først en viktig presisering – den naturlige vannstandsvariasjonen i Fjerdevatnet er ikke på 1 meter, som det opplyses om i søknaden. Det ville i så fall medført at store landarealer på sørsiden av vannet til tider ville ligge under vann, noe de ikke gjør. Dersom det faktisk skal skje en regulering av vannstand på 1 meter slik søker forutsetter, vil det medføre store inngrep på private landarealer, blant annet dyrket mark. Dette kan vel verken kommune eller NVE ha myndighet til å godkjenne?

En annen sak som er viktig å påpeke er farene for utvasking av masser. Ved vannstandsreguleringer har det erfaringsmessig vært problemer med utvasking av jord- og sandmasser. Grunnforholdene rundt Fjerdevatnet består av porøst bundet finsand og grus. Ved høy vannstand og særlig i kombinasjon med bølger, er vi redd at sand vil erodere, med de følger dette medfører for naust, hytter og båtutsett ved vatnet.

Angående utbyggers uttalelse om forventet nedbør, vil vi kommentere at prognoser ikke alltid betyr virkelighet. Hva skjer om det meldes nedbør, og vannet nedtappes, og det forventede regnet ikke kommer? Stadige nedtappinger basert på prognoser, vil gi en ustabil og stadig endret vannstand, som medfører ulemper.

Nok en kraftutbygging i Sagvassdalen vil som nevnt fullføre raseringen av en naturperle. Selv om området har få fastboende, brukes det av mange til hytte- og rekreasjonsformål. Fjerdevassmarka har hatt og har til dels ennå et spennende artsmangfold. Det vil være synd om dette går tapt ved nok en kraftutbygging i dalen.»

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Søker sendte kommentarer til høringsuttalelsene den 11.06.13:

Kommentar til Marius Kråkmo:

«Status på fisk i vassdraget er godkjent. Sagelv-vassdraget er inkludert i Regulantprosjektet for Nordland: Ref.Prosjektrapport: Fiskefaglig aktivitet 2007-2011. Beskrivelse av tilstand i konsesjonssøknad samsvarer med denne.

Rundt 65 % av den årlige vannføringen i Hoffmannselva kommer fra Rekvatn kraftverk som har undervann i Fjerdevatn. Magasineringsgraden i Rekvatn og Slunkajavre gir derfor en betydelig flomdemping i vassdraget. På tross av dette er det registrert variasjoner i vannstanden i den størrelsesorden som er omsøkt. Det foreligger ikke vannstandsmålinger for Fjerdevatn men variasjonen kan om ønskelig illustreres/dokumenteres med foto fra utløpet fra Rekvatn kraftverk.»

Kommentar til fylkesmannen i Nordland:

«Kartlegging av bunndyr/fauna: Det er gjennomført undersøkelse iht. veileder.

Plassering av kraftstasjonen: Plassering av er basert på en vurdering av landskapsmessige forhold mot produksjonspotensial. Økologiske forhold i elva, herunder gyteforhold, var tenkt ivare tatt med minstevannslipp og andre biotopforbedrende tiltak som etablering av terskler. Utbygger er åpne for å se plassering av kraftstasjon og minstevannslipp i sammenheng for eventuelt bedre gyteforhold.

På grunn av magasineringsgraden i Rekvatn og Slunkajavre er vannstanden i Fjerdevatn i all hovedsak styrt av tilsig fra restfeltet. En etablering av inntaksdam med foreslåtte avbøtende begrensing i vannstanden mellom 15.05 og 01.07. vil etter vår vurdering gi mer forutsigbar vannstandsvariasjon enn dagens situasjon.»

Kommentar til Forum for natur og friluftsliv, Nordland:

«Sagvassdalen og området rundt har vært preget vannkraftutbygging siden midten av femtitallet. Hovedgrunnen til områdets attraktivitet er nærhet til veg, både E6 og Nord Salten Kraft AS anleggsveger. Det er derfor vanskelig å se på hvilken måte utbyggingen av fallet i Hoffmannselva vil redusere attraktiviteten av området i nevneverdig grad.»

Kommentar til Hamarøy kommune:

«Utbygger har ingen motforestillinger til at Hamarøy kommune deltar på en slik befaring og vil kunne bidra til at dette kan gjennomføres.»

Kommentar til Hamarøy Krigsminnemuseum:

«Med forbehold om hva en befaring ved Sametinget vil avdekke er det ikke registrert automatisk fredede kulturminner i området. I gjeldene kommuneplan, 2009 – 2018, er området heller ikke blant de områdene som er foreslått sikret til kulturvernformål i ht. PBL. Området er videre ikke foreslått sikret/eller sikret til friluftsliv iht. PBL.»

Kommentar til Statens vegvesen:

«Avkjørsel til anlegget er planlagt via avkjørsel til Falkelv Trafostasjon. En eventuell utvidet bruk av denne avkjørselen vil bli håndtert i forbindelse med detaljplanleggingen.»

Kommentar til Reindriftsforvaltningen:

«Det er gjennomført utredning iht. veileder. Trekklei, vist i reidriftskart, krysser inntaksområde/vannveg som ligger i tunnel. Den fortsetter videre øst mot Falkelv trafo med tilhørende kraftlinjer etter ca. 500 m. Den krysser deretter E6 etter ca 200m etter dette før den fortsetter langs/over anleggsveg til Slunkajavre kraftverk. Utbygger har derfor vanskelig for å se at dette skal innebære en permanent stegning av trekklei. Bruken av trekklei i anleggsperioden kan ivaretas i forbindelse med detaljplanlegging. Utbygger vil kunne få gjennomført en ytterlig utredning med hensyn til konsekvenser for Reindrift og samtidig ta initiativ til at det samtidig gjøres samlet vurdering av belastning sammen med andre utbyggere i området men har vanskelig for å se hvordan dette vil belyse saken ytterlig.»

Kommentar til Salten Friluftsråd:

«Det er lagt til grunn at området har middels verdi for friluftsliv som etter vår oppfatning samsvarer med plankartet for kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder i Hamarøy kommune.»

Kommentar til Sagavatnan Grunneierlag:

«Grunneier i området i all hovedsak Statskog. Viser for øvrig til kommentarer ovenfor.»

Tilleggsopplysninger

Tiltaket ble befart av Arne Håkon Thomassen på oppdrag av Sametinget den 13.06.13. Det ble ikke påvist automatisk fredete samiske kulturminner som skulle være til hinder for tiltaket. Nordland fylkeskommune melder om at undersøkelsesplikten er oppfylt og at det ikke er gjort noen funn.

Den 04.02.14 ble det avholdt innsigelsesmøte mellom NVE, Fylkesmannen i Nordland og Reindriftsforvaltningen. Reindriftsforvaltningen kan ikke se at avbøtende tiltak vil endre på deres oppfattelse av prosjektet og opprettholder sin innsigelse.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 176,9 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 11,23 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 5,9 % og nedbørfeltet har en breandel på 0,6 %. Avrenningen er stabil fra år til år. Noe av grunnen til dette er at nedbørfeltet er preget av flere reguleringer. Laveste vannføring opptrer gjerne om sommeren noe som også skyldes reguleringene. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 1610 og 910 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 1010 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 16,9 m³/s og minste driftsvannføring 1,7 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 1600 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 910 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 85,7 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 150 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 1600 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 910 l/s resten av året vil restvannføringen være 14,3 % av den totale tilgjengelige vannmengden. Vannføringen vil i stor grad være preget av hvor mye vann som slippes fra reguleringsmagasinene i nedbørfeltet. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 16 dager i et middels vått år. I 61 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Restfeltet er så lite at det ikke vil bidra med nevneverdig tilførsel av vann.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året. Det må nevnes at vannføringsdynamikken ikke kan kalles naturlig da store deler av nedbørfeltet er regulert.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Reindrift

NVE har gjort en samlet vurdering av de tre søknadene, Hoffmannselva kraftverk, Tennvassselva kraftverk og Svartvassselva kraftverk, om bygging av småkraftverk i Hamarøy kommune. Disse søknadene er vurdert opp mot allerede utbygde og konsesjonsgitte kraftverk innenfor Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt. En slik samlet vurdering er i tråd med OEDs egne retningslinjer for behandling av småkraftverk. NVE bygger sine vurderinger på de tre søknadene i Hamarøy, skriftlige og muntlige høringsuttalelser fra både Reindriftsforvaltningen og reinbeitedistriktet, samt tilgjengelig informasjon fra kartverktøyet på Reindriftsforvaltningens nettsider. I tillegg har NVE vært på befarings i området i juni 2013 sammen med representanter for Reindriftsforvaltningen og Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt, søker og øvrige høringsparter.

Alle de tre omsøkte kraftverkene ligger innenfor Stájggo-Hábmer reinbeitedistriktets vår- og høstbeiteområder. NVE har ikke bedt om en egen reindriftsrapport på grunn av det lave antall saker som var til behandling samtidig. Etter høringsrunden vurderte vi søknadene tilstrekkelig opplyst med bakgrunn i den fyldige og gode redegjørelsen fra Reindriftsforvaltningen. På befaringen ble konsekvensene ytterligere utdypet av både Reindriftsforvaltningen og reinbeitedistriktet. Informasjon framkommet i høringsuttalelsene og på befaringen er lagt til grunn for vedtaket i konsesjonssøknadene i Hamarøy kommune. NVE mener det har framkommet tilstrekkelig informasjon til å fatte vedtak i disse utbyggingssakene.

NVE ser at utbyggingspresset er stort på vår- og høstbeiteområdene for Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt. Vi vil derfor vurdere nøye hvor stor virkning hver enkelt utbygging vil få opp mot det som allerede er utbygd eller gitt konsesjon. NVE deler Reindriftsforvaltningens syn på ulemper for reindriften i anleggsfasen ved bygging av småkraftverk. Det er derfor avgjørende for konsesjonsspørsmålet å kunne redusere ulempene tilstrekkelig gjennom vilkår i konsesjonene, om bygging tillates.

I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk blir tap, oppstyking og redusert bruk av beiteland på grunn av arealinngrep og annen menneskelig aktivitet trukket fram som en av de største utfordringene for reindriftnæringen i dag. Den samlede effekten av en rekke mindre inngrep og forstyrrende aktiviteter innenfor reinbeiteområder kan være større enn effekten av de enkelte inngrep. Kraftstasjon og inntaksdam er permanente inngrep som ofte beslaglegger et lite areal når kraftverket er ferdig bygget. Plassering av installasjonene i forhold til flyttleier og særverdiområder og områdets urørthet har derimot større betydning. Økt ferdsel ved veibygging og anleggsperioden gir også større virkninger enn de fysiske byggverkene i forbindelse med kraftverksutbygging. Dette er forhold vi legger til grunn i vår vurdering av hvor stor påvirkning hver enkelt utbyggingssak vil belaste reindriftsinteressene.

NVE ser at det hovedsakelig både er bygget og gitt konsesjoner i vår- og høstbeiteområder i Stájggo-Hábmer sitt reinbeitedistrikt. Konsesjonene er spredt over hele distriktet. På kartene ser det ut til at det ennå er vår- og høstbeiteområder som er lite berørte, som ved Hellmofjorden og ned til Rekvatnet i Hamarøy og sørlige deler av Steigen og nordvestlige deler av Sørfold. Om de gjenværende områdene er mye brukt eller ikke framkommer verken i høringsuttalelsene eller av kartene. NVE ser at totalbelastningen for reinbeitedistriktet blir stort om alle gitte konsesjoner realiseres samtidig. Det er derfor viktig at søker er kjent med utfordringene reindriftnæringen står ovenfor og tar ansvar for å gjøre de nødvendige tilpasninger i prosjektet for å minske konfliktnivået. For at oppfølgingsbelastningen for reinbeitedistriktet ikke skal bli for stort er det NVEs ansvar å sette klare rammer om konsesjon gis til noen av de nye sakene i distriktet. Mulige avbøtende tiltak, for å ivareta reindriftsinteressene til Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt, har vært avgjørende for konsesjonsspørsmålet i sakene i Hamarøy.

Området rundt Hoffmannselva brukes både vår og høst og det er viktig vårbeite. På eidet mellom Fjerdevatn og Sandnesvatn ligger en flyttleie. Trekkleia, slik den er tegna inn på reindriftnæringa sine kart, krysser Hoffmannselva i øvre del, ved det planlagte inntaket. Dette ble også vist av distriktets representant under befaringen.

Reindriftsforvaltningen og Nordland fylkeskommune har innsigelse til at det blir gitt konsesjon til bygging av Hoffmannselva kraftverk. Reindriftsforvaltningen skriver at prosjektet kommer i direkte konflikt med trekkleia og vil føre til stenging i anleggsperioden samt at de tekniske inngrepene trolig vil medføre permanent stenging av trekkleie. De presiserer videre at stenging av flyttleie er ulovlig i henhold til § 22 i Reindriftoven.

Reindriftsforvaltningen påpeker også at det ikke er gjort konsekvensutredning etter KU-forskriften. Hoffmannselva kraftverk omfattes ikke av forskrift om konsekvensutredninger siden den årlige produksjonen er beregnet til å være mindre enn 40 GWh. NVE mener at det gjennom søknaden, høringsuttalelsene og befaringen er kommet frem tilstrekkelig informasjon om konsekvenser ved en eventuell bygging av Hoffmannselva kraftverk til at det kan tas en avgjørelse på konsesjonssøknaden.

Eidet mellom Sandnesvatnet og Fjerdevatnet er relativt smalt. Fra utløpet i Fjerdevatnet og ned til Sandnesvatnet er det ca. 600 m. Det betyr at passasjen mellom disse to vannene er relativt kort. Ved en eventuell konsesjon vil, slik NVE ser det, både damkonstruksjonen og kraftverket redusere arealet i trekkleia for reinen og fungere som fysiske hinder. Det er få andre alternativ til plassering av disse på denne korte elvestrekningen. I tillegg er det planlagt massedeponi, opprusting av vei til inntak og ny vei til kraftstasjonsområdet. Det planlagte massedeponiet og veien ned til kraftstasjonen vil fungere som nye fysiske barrierer i tillegg til de som allerede finnes. Massedeponiet kan flyttes, og trenger ikke komme i direkte berøring med trekkleia. Det er en større utfordring å finne alternative veiløsninger som vil minske konflikten med trekkleia, slik NVE ser det. En eventuell utbygging vil også føre til økt ferdsel og aktivitet i dette området. Belastningen på trekkleia er allerede stor, med trafostasjon, kraftlinje og E6. NVE er enige med reindriftsforvaltningen i Nordland og Nordland fylkeskommune og vurderer det slik at en bygging av Hoffmannselva kraftverk vil komme i direkte konflikt med reindrift og trekkleia. NVE mener dermed at dette er avgjørende for om det blir gitt konsesjon eller ikke.

Landskap og friluftsliv

Hoffmannselva kraftverk er lokalisert i det som defineres som fjordlandskap i Nord-Salten, og området er satt til å ha stor verdi av Salten friluftsråd. Dette understøttes av Nordland fylkeskommune som presiserer at i slike områder av stor verdi, skal en være restriktiv med å etablere sekundærinngrep som gir irreversible spor og sår i landskapet. Fylkeskommunen fortsetter med at området har middels til stor verdi for friluftsliv. Der opplevelseskvaliteten er knyttet til elva/vassdraget i vesentlig grad, skal man være svært restriktiv. Hamarøy kommune har klassifisert området som et viktig friluftsområde.

Etter det NVE kunne se under befaringen av prosjektområdet så ligger det ikke spesielt synlig til i landskapet, med mindre man oppsøker elva. Prosjektområdet er skogkledt og det er lite innsyn. Det var heller ingen spor som tydet på at dette området er et spesielt viktig utfartsområde. En regulering av Fjerdevatnet, som ligger godt synlig til langs E6, kan derimot gi større konsekvenser på opplevelsen av landskapet og dermed utøvelsen av friluftsliv, slik NVE ser det. Det er særlig strandsonen som vil være utsatt for raske vannstandsendringer. Dette kan dermed ha en negativ effekt for landskapsverdien i området som i utgangspunktet er vurdert til å ha stor verdi. Likevel er forholdet etter vårt syn ikke avgjørende. Det kan settes restriksjoner på en regulering og størrelsen på minstevannføring kan vurderes nærmere.

Kulturminner

Det omsøkte tiltaket ligger innfor et krigsminnemiljø av stor regional verdi, i følge Nordland fylkeskommune. Her finnes det spor etter krigsfangeleir, krigsfangekirkegårder, steinbrudd, påbegynte tunneler og spor etter byggingen av den arktiske jernbanen. Hamarøy krigsminnemuseum går imot en utbygging i Hoffmannselva på grunn av at den kommer i direkte berøring av krigsminner av stor regional verdi. Fylkeskommunen vurderer det slik at en eventuell utbygging vil få negativ konsekvens for krigsminnemiljøet. De uttaler videre at området neppe er i fredningsklasse, slik som miljøet ved Kjerringvatnet og Tømmerneset er (se egen omtale i vedtaket til Tennvasselva kraftverk), men at verdien fortsatt er høy. Mange av krigsminnene er sterkt påvirket av inngrep i forbindelse med

adkomstvei og kraftlinjer fram til den eksisterende transformatorstasjonen. NVE ser at en eventuell utbygging vil komme i direkte konflikt med krigsminnene i området. På befaring kunne man observere spor etter fangeleiren og arbeidet som ble utført over det meste av området, særlig i den øvre delen av prosjektområdet hvor det er planlagt vei og massedeponi. Slik området ser ut i dag er det allerede en del inngrep i influensområdet knyttet til eksisterende vei som går helt inn til elven. En oppgradering og utvidelse av veien vil, etter det NVE kunne se, mest sannsynlig føre til ytterligere negative konsekvenser for kulturminnene. En tett dialog med kulturminnemyndighetene vil derfor være en forutsetning hvis det blir gitt konsesjon til bygging av Hoffmannselva kraftverk.

Naturmangfold

Naturtyper og rødlistearter

Det er ikke registrert verdifulle naturtyper i prosjektområdet for Hoffmannselva kraftverk. Av rødlistearter så er det registrert streifdyr av jerv og gaupe og oter (VU). Det er observert strandsnipe, svartand og fiskemåke alle med status som nært truet (NT). Man antar at fiskemåken hekker i området, men dette er ikke påvist. Storlom (NT) er påvist hekkende i Fjerdevatnet.

Fylkesmannen påpeker at vannstandsendringer under hekkeperioden kan medføre tap av reir og dermed mislykket hekking for storlom. FNF og Markus Kråkmo uttrykker også bekymring for storlom og hekkingen til denne arten.

Storlom sine hekkeplasser er lokalisert like ved vannkanten. Dette gjør at i hekkeperioden er reiret sårbart for vannstandsendringer. I forbindelse med Hoffmannselva kraftverk er det søkt om regulering av Fjerdevatnet der det er påvist hekking av storlom. NVE mener at ved å holde en eventuell regulering på et konstant nivå under hekkingen vil ikke dette være et avgjørende tema for om det blir gitt konsesjon eller ikke.

Magnus Kråkmo skriver i sin høringsuttalelse at oteren har fast tilholdssted i området ved Hoffmannselva. I dag ser den norske oterbestanden ut til å være i fremgang, særlig fra Møre og Romsdal og nordover. Den er en semi-akvatisk og kan ha næringsøk langt inn i vassdragene fra kysten. Oteren er avhengig av fisk for å livnære seg i vassdraget. Ved å ivareta livsvilkårene for fisk, og dermed tilgangen til næring, vil etter NVEs syn dette opprettholde elva som næringsområde for oter og dermed ikke være av avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Fisk

Vassdraget er i utgangspunktet ikke lakseførende, men på grunn av lange laksetrappert i Sagfossen er det laks, sjørret og sjørøye i Sagvatnavassdraget. Bestandene er ikke selvreproduserende, og det er noe mer sjørret enn laks og sjørøye, i følge lakseregisteret. Vandringshinderet for anadrom fisk ligger 200 m oppstrøms den planlagte kraftstasjonen i Hoffmannselva. Gyteområdene og oppvekstområder for yngel ligger fra utløpet og opp til om lag 100 m oppstrøms kraftstasjonen. Ved elektrofiske ble det fanget både laks og sjørret her i denne delen av elva, men tettheten er lav. Tidligere undersøkelser har også vist forholdsvis lave tettheter av laks og sjørret. Det er også ørret i vassdraget, men ingen registrerte storørretbestander.

Hamarøy kommune stiller krav om at kraftstasjonen blir lagt over vandringshinderet for å ivareta gyte- og oppvekstområder for anadrom fisk. Fylkesmannen vurderer konsekvensene for akvatisk miljø som middels til store. Bakgrunnen for dette er at oppvekst- og gyteområdene vil bli redusert ved en utbygging av Hoffmannselva kraftverk. FNF uttrykker også bekymring for ørretens og laksens gyte- og oppvekstområder i nedre del av Hoffmannselva. Tangen produkter og Sagavatn grunneierlag går imot en utbygging med bakgrunn i hensynet til fiskeverdiene som finnes i vassdraget.

Etter det NVE har fått opplyst så er Hoffmannselva den eneste elven i Sandnesvatnet med stort potensiale for gyting av laks og sjøørret, samt ørret. Substratet i de nedre delene av Hoffmannselven er meget bra og potensialet for vellykket gyting er høyt. Til tross for dette er det lave registreringer av yngel i de nedre delene av elven. Det er like fullt klart at en eventuell utbygging vil påvirke gyteområder og tilgangen på oppvekstområder for de bestandene som er registrert i Saganvatnvassdraget. NVE vurderer det dermed slik at Hoffmannselva har høy verdi som potensielt gyteområde for særlig sjøørret, men også laks og ørret, og ved en eventuell konsesjon vil det dermed være viktig å ta vare på denne strekningen av elven. Dette kan løses ved å flytte kraftstasjon opp til over vandringshinderet, men anleggsteknisk vil dette være utfordrende samtidig som redusert fallhøyde raskt gir utslag i produksjon på grunn av lav fallhøyde i utgangspunktet.

Ål

Det er registrert ål i vassdraget, og denne har status som kritisk truet (CR). Registreringer er gjort i 2009 med undervannskamera i fisketrappa ved Sandesvatnet. Da ble det registrert 1 ål. Markus Kråkmo har i sin høringsuttalelse påpekt at ålen beveger seg på land oppover forbi vandringshinder. Når ålen vandrer ut vil den derimot følge elven og kan da bli et offer for turbinene. I en rapport fra 1984 i forbindelse med utredning av samlet planprosjektet ble ål registrert i Fjerdevatnet. Fylkesmannen i Nordland har ikke kommentert i sin høringsuttalelse at det er registrert i ål i vassdraget. Stig Tangen bekrefter at det finnes ål i hele vassdraget, også i Fjerdevatnet.

Ål (CR) ble ikke påvist i feltundersøkelsene, men det er dokumentasjon fra eldre og nyere dato på at den finnes i vassdraget. Det kan altså ikke utelukkes at det finnes ål ovenfor omsøkte elvestrekning. Dermed må det ved en eventuell konsesjon legges til rette for tiltak for å ta hensyn til ål og forhindre at den går gjennom turbinen. Avbøtende tiltak som å bygge coandainntak har vist seg å være effektivt for å ivareta ålens utvandring. Dermed kan det ved en eventuell konsesjon legges til rette for arten og hensynet til ål er derfor ikke et sentralt moment for om det blir gitt konsesjon eller ikke.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Hoffmannselva kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldlovens § 8.

I influensområdet til Hoffmannselva kraftverk finnes det strandsnipe, fiskemåke, svartand, storlom, ål og anadrom fisk. En eventuell utbygging av Hoffmannselva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak og tilpasninger.

NVE har også sett dette i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Samlet belastning

Samlet belastning utgjør de samlede konsekvensene av flere vannkraftanlegg innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om det enkelte utbyggingsprosjekt kan ha relativt begrensede negative virkninger for miljø og andre brukerinteresser, kan de samlede effektene av mange slike prosjekter få store konsekvenser.

Gjennom konsesjonsbehandlingen har NVE anledning til å legge vekt på den samlede belastningen av vannkraftutbyggingen i et geografisk avgrenset område. Dette kommer klart fram i forarbeidene til vannressursloven i Ot.prp. nr 39 (1998-1999), side 105 og OEDs retningslinjer for små vannkraftverk, samt i naturmangfoldloven § 10.

De eksisterende utbyggingene, sammen med antallet konsesjoner gitt i området, tilsier at samlet belastning må tas hensyn til i konsesjonsspørsmålet. Dette er spesielt viktig for vurderingen av belastning for reindriften. Alle de omsøkte prosjektene ligger innenfor samme reinbeitedistrikt med nærhet til E6. En utbygging av alle de tre omsøkte kraftverkene vil kunne gi stor samlet belastning for reindriften, selv om særverdiområdene ligger nært veien. NVE vil derfor i sine vedtak ta hensyn til hvordan en utbygging av alle de tre omsøkte prosjektene påvirker tema reindrift i forhold til den belastningen som finnes i området allerede.

NVE legger til grunn at en utbygging av alle de omsøkte prosjektene vil være en stor belastning for Stájggo-Hábmer reibeitedistrikt, da to av dem berører særverdiområder. En ytterligere utbygging av kraftverk i særverdiområder til Stájggo-Hábmer reibeitedistrikt bør unngås med mindre det skulle være store samfunnsmessige interesser som er involverte.

NVE legger også til grunn at det er mye utbygginger i området, og at en utbygging av alle de tre omsøkte prosjektene vil være uheldig for utøvelse av friluftslivet i området. Alle prosjektene ligger lett tilgjengelig fra E6, og er lokalisert i nærheten av hverandre. NVE er uenig i fylkeskommunens vurdering at en skånsom utbygging av Svartvasselva i for stor grad bidrar negativt til samlet belastning for friluftsliv. Etter NVEs vurdering vil en bygging av Svartvasselva, med tilstrekkelig avbøtende tiltak slik fylkesdelplanen for småkraftverk skisserer, være akseptabelt ved en eventuell konsesjon. Tennvasselva og Hoffmannselva kraftverk er i større konflikt med allmenne interesser enn Svartvasselva.

Sumvirkning for landskap, miljø eller andre interesser i regionen er vurdert og er slik vi ser det ikke i konflikt med OEDs retningslinjer for små vannkraftverk, og ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålene til det enkelte kraftverk. På bakgrunn av dette har NVE i egne vedtak i dag gitt konsesjon til Svartvasselva kraftverk, mens Tennvasselva er avslått ut fra hensyn til kulturminner og reindrift. For vedtak av denne søknaden viser vi til konklusjonen nedenfor.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Hoffmannselva kraftverk vil gi 16,8 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som litt mer enn normalt for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et

viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter. Videre vil Hoffmannselva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning. En eventuell utbygging vil også gi en bedre utnyttelse av de eksisterende reguleringene i området.

Andre forhold

Hamarøy kommune uttaler i sin høringsuttalelse 18.10.13 at de er positive til en utbygging under forutsetning av at søker og kommunen kommer til enighet om økonomisk kompensasjon. Økonomisk kompensasjon er noe som NVE ikke kan ta hensyn til i sin saksbehandling av små vannkraftverk da gjeldene regelverk etter vannressurslovens bestemmelser ikke omfatter slike forhold. En eventuell utbygging ville derimot utløst noe inntekt til kommunen i form av konsesjonsavgift og konsesjonskraft fra eksisterende reguleringer.

Oppsummering

Nord-Norsk Småkraft AS ønsker å nytte et fall på 25 meter med inntak på kote 72 og kraftstasjon på kote 47 i Hoffmannselva. I tillegg ønsker de å regulere Fjerdevatnet 1 m mellom kote 71,5 og 72,5. Fra inntaket skal vannet føres i tunnel over en strekning på 490 m ned til kraftstasjonen som skal ligge i dagen på østsida av elva. Hoffmannselva kraftstasjon er planlagt med en effekt på 3,2 MW og vil produsere 16,8 GWh i et middels år.

En bygging av Hoffmannselva kraftverk vil ha negative konsekvenser for regionalt verdifulle krigsminner og for gyte- og oppvekstområder for laks, sjørørret og ørret. Det er likevel hensynet til reindrift og trekkleia som krysser elva ved det planlagte inntaket som har vært avgjørende for NVEs vedtak i denne saken. Området mellom de to vannene Fjerdevatnet og Sandnesvatnet, der prosjektet er planlagt, er så kort at det ikke finnes alternativ til å tilpasse Hoffmannselva kraftverk for å bøte tilstrekkelig på disse ulempene. NVE mener derfor at en utbygging av Hoffmannselva kraftverk vil ha uakseptable negative konsekvenser for reindrift på grunn av stenging av trekklei.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Hoffmannselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.